

[Henry L. W. Jensen.]

Det er den traditionelle vej, man går, og det foreliggende lovforslag er lavet over den læst, som jeg lærte at kende; da det ærede medlem hr. Hans Rasmussen på et vælgermøde i Odense, hvorfra han havde udelukket retsstatsmanden, sagde, at alle var velkomne til at arbejde sammen med regeringen, når bare man ville danse efter regeringens pibe. Der er ét eneste lyspunkt i dette lovforslag, idet man bryder den onde cirkel ved at undlade indregning af disse afgifter i pristallet.

Der er en ting, der gør mig bekymret; det er at læse den højtærede finansministers udtalelse i Dagens Nyheder, hvori han siger, at det er en naiv tanke at tro, at der én gang for alle kan gøres ende på valutakriser ved en endelig ordning.

Det er i og for sig rigtigt, hvis kriserne kommer udefra, men er forholdet ikke det, at de valutakriser, vi hidtil har haft, er skabt af os selv? Det er indenlandske valutakriser, og de kan forhindres ved, at man bringer priser og omkostninger i balance.

Man har i de foreliggende tre lovforslag kastet sig over nogle ganske få brancher, og det er i virkeligheden forkert, for det er jo både den brede del af befolkningen og den rige del af befolkningen, der ved for stort forbrug har skaffet os disse valutakriser, som har medført, at valutakassen er ved at tørre ud. Hvorfor skal enkelte vareområder så altid rammes? Hvorfor ikke det store, brede forbrug? Man får indtryk af, at man ved at tage disse store områder, tobak og øl, har en slags socialisering til hensigt, idet man ved at pålægge disse varer så store afgifter, kan komme ned på et produktionsniveau for de pågældende virksomheder, der medfører underskud, så at bedrifterne ikke lønner sig. Det viser sig gang på gang, at for store afgifter medfører en nedsættelse af forbruget, således at man ikke opnår det tilsigtede formål, men at forbruget inden for disse områder daler, uden at der sker en tilsvarende forbrugssænkning på andre områder. Det var netop det, der skete ved den ordning, der blev gennemført her i tinget i marts 1955. Disse lovforslag burde behandles efter det princip, som den højtærede finansminister angav ved fremsættelsen af lovforslagene i marts 1955. Jeg vil tillade mig at citere den højtærede finansminister, der sagde (Folketingstidende 1954-55, sp. 2769):

„For det første er det ikke hensigten med forslagene fortrinsvis at nå en nedgang i forbruget af de varer, der belægges med nye eller højere afgifter. Der er da heller ikke lagt vægt på at beskutte varer, som i særlig grad er valutakrævende. Hensigten er at nedsætte det samlede forbrug, og dette nås bedst, hvis forbrugerne fastholder deres indkøb af beskattede varer — i så fald bliver der færre penge til overs til andre indkøb. For i videst mulig udstrækning at undgå, at de nye afgifter ensidigt kommer til at ramme enkelte brancher,“

— dér var den højtærede finansminister altså inde på ikke ensidigt at ramme enkelte brancher —

„er der lagt vægt på et bredt udvalg af varer.“

Ministeren fortsatte:

„Den samlede forbrugsbegrænsende virkning af forslagene må antages at blive større end de samlede afgiftsbeløb, der indgår i statskassen. Var dette ikke tilfældet, ville den valutariske virkning næppe blive tilstrækkelig.“

De valutariske virkninger dengang blev ikke tilstrækkelige. Det var en fejlbedømmelse, man gjorde sig skyldig i. Forbruget blev tværtimod større, og den valutariske virkning kender vi: valutaen tapløb ud af kassen. Ingen investeringer, ingen varer sparet til eksport. Den højtærede finansminister sagde videre:

„Vi har i dag“

— det var i marts 1955 —

„en gunstig eksportkonjunktur. Så længe denne varer, vil begrænsningen af den indenlandske efterspørgsel skabe grundlag for overførsel af produktion til eksport. Herved vil ikke blot valutastillingen blive rettet op, men den øgede eksport vil samtidig modvirke tilbagegang i beskæftigelsen.“

Blev eksporten dengang forøget? Nej, det gjorde den ikke; arbejdsløsheden holdt sig konstant, og eksportens stigning må siges at have været normal.

Lovene fra dengang skulle have gyldighed i to år. Der skulle herigennem være mulighed for at skabe et godt grundlag for sanering af vor økonomi. Denne optimisme slog slet ikke til. Hvad hændte? Mangel på tillid til regeringen og dens forslag skabte yder-